

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної
та слов'янської філології

 А.М. Коваленко

«30» серпня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Література країни основної мови: теорія та методологія

(назва навчальної дисципліни)

Бакалавр

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Мова і література (німецька))**

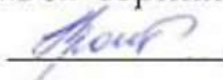
освітня-програма/програми **Середня освіта (Мова і література (німецька))**

першого рівня вищої освіти

Мова навчання німецька

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної та
слов'янської філології

«30» серпня 2018 р.

 (Громова Н.В.)

Розробник:

**Оробінська Руслана
Володимирівна**

кандидат філологічних наук, старший
викладач кафедри германської філології
Сумського державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської
філології

Протокол № 1 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри

Школяренко В.І., доктор філологічних наук,
професор кафедри германської філології
Сумського державного педагогічного
університету імені А.С. Макаренка

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна ф. Навчання
Кількість кредитів – 6,5	Бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
4-й			
Семестр			
7-8-й			
Лекції			
44 год.			
Практичні, семінарські			
34 год.			
Самостійна робота			
115 год.			
Консультації:			
2 год.			
Загальна кількість годин – 195 год.	Вид контролю: екзамен		

1. Мета навчальної дисципліни

1.1. Підготовка майбутніх здобувачів першого рівня вищої педагогічної освіти передбачає формування комплексу фахових й професійноорієнтованих умінь і навичок. Поглиблення рівня професійних якостей майбутніх вчителів іноземних мов та формування в них соціокультурної компетентності вимагає включення до комплексу дисциплін ОПП (німецька та англійська мови) «спецкурсу з літератури країни основної мови». **Мета дисципліни** полягає в формуванні у майбутніх вчителів німецької мови й зарубіжної літератури уявлень про етапи розвитку літератури в Німеччині й німецькомовних країнах; основних представників та навичок літературознавчого аналізу, а також методологічних уявлень про виклад нового матеріалу в школі.

Передумови для вивчення дисципліни

1.2. Передумовою для вивчення дисципліни «Література країни основної мови: теорія та методологія» є знання, вміння й навички реалізувати свою німецькомовну мовленнєву стратегію, що засвоєно студентами на попередніх курсах навчання у вузі з Практики усного й писемного мовлення, Лексикології, Історії мови, Теоретичної й Практичної граматики.

1.3. Основними завданнями вивчення вибіркової дисципліни є:

- формування в студентів уявлень про основні етапи розвитку літератури в Німеччині й німецькомовних країнах;
- ознайомлення з життєписом, соціально-культурним світобаченням та літературними стремліннями письменників, визначення їх місця в певному культурно-історичному періоді й соціально-культурних умови;
- забезпечення вмінь літературознавчого аналізу художніх творів;
- формування в студентів літературознавчого словника;
- розвиток вмінь аналітичного мислення при роботі з творами;
- вдосконалення навичок працювати з методичною літературою за напрямком підготовки;
- закріплення вмінь висловлювати власну думку стосовно ідеї твору та творчого замислу автора з урахуванням соціально-економічних умов написання твору.

2. Результати навчання за дисципліною:

В результаті вивчення дисципліни «Спецкурс з літератури країни основної мови» студенти повинні знати:

- періодизацію розвитку літератури в Німеччині та німецькомовних країнах;

- особливості літературного напрямку та соціально-економічні передумови суспільства на певному етапі історичного розвитку, що зумовили такий напрямок творчості письменників;
- основних представників та літературно-ідейні стремління в їхній літературній творчості;
- літературознавчу термінологію;
- окремі поетичні твори, що формують літературний спадок Німеччини. вміти:
- розрізняти історичні періоди в розвитку літератури Німеччини;
- визначати вплив соціально-економічного становища суспільства на філософську думку письменників та тематику їх літературних творів;
- аналізувати художні твори з урахуванням історичного періоду його написання, економічного становища держави й народу та філософського світобачення самого письменника, впливу його біографії на літературне самовираження.

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання курсу здійснюється згідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті.

Види контролю: поточний (усне/письмове опитування на практичному занятті); презентація звітних проектів, контрольні роботи, творчі роботи, екзамен.

Розподіл балів за 7 семестр: ауд. роб. – 32 б., самостійна роб. – 9 б. Разом 36 балів.

Розподіл балів за 8 семестр: ауд. роб. – 25 б., самостійна роб. – 9 б., екзамен – 25. Разом 54 балів.

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Відмінні знання й навички, отримані за результатами вивчення повного курсу дисципліни. Студенти на 90 – 100% опанували новий лексичний та граматичний матеріал, вміло застосовують його в непередбаченому усному й писемному мовленні, легко висловлюються з проблематики вивчених тем, а також добре застосовують вивчений матеріал у діалогічному мовленні.
В	Студенти мають добрі знання лексико-граматичного матеріалу з тематики вивченого курсу, вміють застосовувати його в усному й писемному мовленні. Вміють висловлюватись з проблематики вивчених тем, а також застосовують вивчені знання на практиці, однак допускаються незначні огріхи.
С	Засвоєння лексико-граматичного матеріалу з тематики вивченого курсу є гарним, студенти вміють застосовувати його в усному й писемному мовленні. Вміють використовувати вивчене в усному та писемному мовленні, проте допускають незначних помилок, що проте не впливають на зміст висловленого.
Д	За результатами вивчення курсу студент, здебільшого опанував увесь вивчений матеріал, але не вміє вправно використовувати його на

	практиці. Зокрема, заміняє вивчені лексико-граматичні одиниці на більш прості, або ж уникає їх вживання в усному та писемному мовленні.
E	Студент засвоїв вивчений матеріал лише частково та не вмів вправно застосовувати його в невідготовленому усному й писемному мовленні. Допускає огріхи в мовленні, замінюючи вивчений лексико-граматичний матеріал на більш простий. Мовлення, здебільшого, тільки підготовлене.
FX	Студент не набрав мінімально допустимої кількості балів з вивченого предмета зважаючи на несумлінне ставлення до предмета. Це означає, що він потребує додаткового контролю з боку викладача на перевірку наявності певних знань та сформованості навичок з вивчених тем.
F	Студент не засвоїв навчальний матеріал та потребує повторного перескладання вивченого курсу.

4. Розподіл балів

Teil 1								Teil 1					SA	Екза мен	За галь на	
The men	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5				
V	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	18	25	100
S	5		4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	Задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засоби діагностики результатів навчання

Використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: диф. залік, тести, контрольні завдання, проекти, презентації результатів виконаних завдань та досліджень тощо.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Teil 1. Literatur Deutschlands vom späten Mittelalter bis Anfang des XX Jhs.

Thema 1. Literatur bis späten Mittelalter (500–1500). Analyse der Literaturwerke.

Thema 2. Humanismus, Reformation, Renaissance (1500–1600). Analyse der Literaturwerke.

Thema 3. Pietismus, Rokoko und Empfängsamkeit (1670–1780). Theoretische Analyse der Literaturwerke.

Thema 4. Sturm und Drang (1770-1785). Analyse der Literaturwerke.

Thema 5. Klassische Literatur (1787 – 1815). Analyse der Literaturwerke.

Thema 6. Romantik (1795–1840). Theoretische Analyse der Literaturwerke.

Thema 7. Restauration, Biedermeier, Vormärz. Analyse der Literaturwerke.

Thema 8. Realismus (1848 – 1880, auch poetischer Realismus genannt). Analyse der Literaturwerke.

Thema 9. Der Naturalismus (1880–1910) als Beginn der Moderne. Analyse der Literaturwerke.

Thema 10. Neoromantizismus und Symbolismus (1890–1920). Analyse der Literaturwerke.

Teil 2. Neu Literatur Deutschlands und deutschsprachigen Länder.

Thema 11. Expressionismus (1905-1925). Analyse der Literaturwerke.

Thema 12. Literatur der Weimarer Republik (1918–1933). Analyse der Literaturwerke.

Thema 13. Exilliteratur, „inneres Exil“ und Naziliteratur (1933–1945). Analyse Literaturwerke.

Thema 14. Literatur der BRD (1949–1989). Analyse der Literaturwerke.

Thema 15. Literatur der DDR (1949 – 1989). Analyse der Literaturwerke.

Thema 16. Literatur Österreichs (1945–1989). Analyse der Literaturwerke.

Thema 17. Literatur der Schweiz (1945–1989). Analyse der Literaturwerke.

Програма навчальної дисципліни Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			Всього
	Денна форма			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
Teil 1.				
Literatur Deutschlands vom späten Mittelalter bis Anfang des XX Jhs.				
Thema 1. Literatur bis späten Mittelalter (500 – 1500). Analyse der Literaturwerke.	2	2	6	10
Thema 2. Humanismus, Reformation, Renaissance (1500–1600). Analyse der Literaturwerke.	2	2	6	10

Thema 3. Pietismus, Rokoko und Empfingsamkeit (1670–1780). Analyse der Literaturwerke.	2	2	6	10
Thema 4. Sturm und Drang (1770-1785). Analyse der Literaturwerke.	2	2	6	10
Thema 5. Klassische Literatur (1787 – 1815). Analyse der Literaturwerke.	4	2	6	12
Thema 6. Romantik (1795–1840). Analyse der Literaturwerke.	2	2	6	10
Thema 7. Restauration, Biedermeier, Vormärz. Analyse der Literaturwerke.	2	2	7	11
Thema 8. Realismus (1848 – 1880, auch poetischer Realismus genannt). Analyse der Literaturwerke.	4	2	6	12
Thema 9. Der Naturalismus (1880–1910) als Beginn der Moderne. Analyse der Literaturwerke.	2	2	6	10
Thema 10. Neoromantizismus und Symbolismus (1890–1920). Analyse der Literaturwerke.	2	2	6	10
За перший семестр	24	20	61	105
Teil 2.				
Neu Literatur Deutschlands und deutschsprachigen Länder.				
Thema 11. Expressionismus (1905-1925). Literatur der Weimarer Republik (1918-1933). Analyse der Literaturwerke.	4	2	10	16
Thema 12. Exilliteratur, „inneres Exil“ und Naziliteratur (1933–1945). Analyse der Literaturwerke.	4	2	10	16
Thema 13. Literatur der BRD. Literatur der DDR (1949–1989). Analyse der Literaturwerke.	4	2	10	16
Thema 14. Literatur Österreichs (1945-1989). Analyse der Literaturwerke.	4	4	12	20
Thema 15. Literatur der Schweiz (1945-1989). Analyse der Literaturwerke.	4	4	12	20
За другий семестр	20	14	54	88
Усього годин:	44	34	115	193

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Thema 1. Literatur vom Anfang an bis späten Mittelalter (500 – 1500). Analyse der Literaturwerke.	2
2.	Thema 2. Humanismus, Reformation, Renaissance (1500–1600). Analyse der Literaturwerke.	2
3.	Thema 3. Pietismus, Rokoko und Empfingsamkeit (1670–1780). Analyse der Literaturwerke.	2
4.	Thema 4. Sturm und Drang (1770-1785). Analyse der Literaturwerke..	2
5.	Thema 5. Klassische Literatur (1787 – 1815). Analyse der Literaturwerke.	4

6.	Thema 6. Romantik (1795–1840). Analyse der Literaturwerke.	2
7.	Thema 7. Restauration, Biedermeier, Vormärz. Analyse der Literaturwerke.	2
8.	Thema 8. Realismus (1848 – 1880, auch poetischer Realismus genannt). Analyse der Literaturwerke.	4
9.	Thema 9. Der Naturalismus (1880–1910) als Beginn der Moderne. Analyse der Literaturwerke.	2
10.	Thema 10. Neoromantizismus und Symbolismus (1890–1920). Analyse der Literaturwerke.	2
Разом за 1 семестр		24
19.	Thema 11. Expressionismus (1905-1925). Literatur der Weimarer Republik (1918-1933). Analyse der Literaturwerke.	4
20.	Thema 12. Exilliteratur, „inneres Exil“ und Naziliteratur (1933–1945). Analyse der Literaturwerke.	4
21.	Thema 13. Literatur der BRD. Literatur der DDR (1949–1989). Analyse der Literaturwerke.	4
22.	Thema 14. Literatur Österreichs 1945-1989. Analyse der Literaturwerke.	4
23.	Thema 15. Literatur der Schweiz 1945-1989. Analyse der Literaturwerke.	4
Разом за 2 семестр		20
Разом за рік		44

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Thema 1. Literatur vom Anfang an bis späten Mittelalter (500 – 1500). Analyse der Literaturwerke.	2
2.	Thema 2. Humanismus, Reformation, Renaissance (1500–1600). Analyse der Literaturwerke.	2
3.	Thema 3. Pietismus, Rokoko und Empfängsamkeit (1670–1780). Analyse der Literaturwerke.	2
4.	Thema 4. Sturm und Drang (1770-1785). Analyse der Literaturwerke..	2
5.	Thema 5. Klassische Literatur (1787 – 1815). Analyse der Literaturwerke.	2
6.	Thema 6. Romantik (1795–1840). Analyse der Literaturwerke.	2
7.	Thema 7. Restauration, Biedermeier, Vormärz. Analyse der Literaturwerke.	2
8.	Thema 8. Realismus (1848 – 1880, auch poetischer Realismus genannt). Analyse der Literaturwerke.	2
9.	Thema 9. Der Naturalismus (1880–1910) als Beginn der Moderne. Analyse der Literaturwerke.	2
10.	Thema 10. Neoromantizismus und Symbolismus (1890–1920). Analyse der Literaturwerke.	2
Разом за 1 семестр		20
19.	Thema 11. Expressionismus (1905-1925). Literatur der Weimarer Republik (1918-1933). Analyse der Literaturwerke.	2

20.	Thema 12. Exilliteratur, „inneres Exil“ und Naziliteratur (1933–1945). Analyse der Literaturwerke.	2
21.	Thema 13. Literatur der BRD. Literatur der DDR (1949–1989). Analyse der Literaturwerke.	2
22.	Thema 14. Literatur Österreichs 1945-1989. Analyse der Literaturwerke.	4
23.	Thema 15. Literatur der Schweiz 1945-1989. Analyse der Literaturwerke.	4
Разом за 2 семестр		14
Разом за рік		34

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Thema 1. Literatur vom Anfang an bis spätes Mittelalter (500 – 1500). Analyse der Literaturwerke.	6
2.	Thema 2. Humanismus, Reformation, Renaissance (1500–1600). Analyse der Literaturwerke.	6
3.	Thema 3. Pietismus, Rokoko und Empfängsamkeit (1670–1780). Analyse der Literaturwerke.	6
4.	Thema 4. Sturm und Drang (1770-1785). Analyse der Literaturwerke..	6
5.	Thema 5. Klassische Literatur (1787 – 1815). Analyse der Literaturwerke.	6
6.	Thema 6. Romantik (1795–1840). Analyse der Literaturwerke.	6
7.	Thema 7. Restauration, Biedermeier, Vormärz. Analyse der Literaturwerke.	7
8.	Thema 8. Realismus (1848 – 1880, auch poetischer Realismus genannt). Analyse der Literaturwerke.	6
9.	Thema 9. Der Naturalismus (1880–1910) als Beginn der Moderne. Analyse der Literaturwerke.	6
10.	Thema 10. Neoromantizismus und Symbolismus (1890–1920). Analyse der Literaturwerke.	6
Разом за 1 семестр		Разом за 1 семестр
19.	Thema 11. Expressionismus (1905-1925). Literatur der Weimarer Republik (1918-1933). Analyse der Literaturwerke.	10
20.	Thema 12. Exilliteratur, „inneres Exil“ und Naziliteratur (1933–1945). Analyse der Literaturwerke.	10
21.	Thema 13. Literatur der BRD. Literatur der DDR (1949–1989). Analyse der Literaturwerke.	10
22.	Thema 14. Literatur Österreichs 1945-1989. Analyse der Literaturwerke.	12
23.	Thema 15. Literatur der Schweiz 1945-1989. Analyse der Literaturwerke.	12
Разом за 2 семестр		54
Разом за рік		115

7. Рекомендована література

Базова

1. История немецкой литературы в 5-томах. Т.1 От древнейших времен до 17 в.М.1961; Т.2 18 век. М.1963; Т 3 1790-1848 . М. 1966; Т. 4.1848 -1918. М. 1968; Т.5. 1918 -1945. 1976
2. История немецкой литературы./ Н. А. Гуляев, И. П. Шибяев и др. М. 1975. Гучинская Н.О., Чистова Б.Е. Deutsche Literatur - 19- Jahrhundert- М. Просвещение, 1984-
3. Пуришев Б.И. Очерки немецкой литературы 15-17 вв. М. 1965.
4. Пуришев Б.И. Литература эпохи возрождения и проблемы всемирной литературы. М. 1967.
5. Проблемы Просвещения в мировой литературе. - М., 1970.
6. Аникст А.А. «Фауст » Гете. Литературный комментарий. М.1979.
7. Немецкая романтическая повесть (на нем. яз.) М. 1977
8. Ніколенко О.М., Бардакова Ю.В. Вивчення поезії 20 ст. у школі. Пйом Аполлінер, Райнер Марія Рільке. Харків: Ранок, 2003 Верцман И. Е. Проблемы художественного познания. М. 1967 Дейч А. Поэтический мир Генриха Гейне . М.1963..
9. Экспрессионизм. Сб. статей / Отв. ред. Б. И. Зингерман. М., 1966.
10. Журнал “Зарубіжна література в навчальних закладах”.
11. Журнал “Зарубіжна література в школі”.
12. Райх Б. Брехт Очерк творчества-М. 1960.
13. Днепров В. Революционная мораль Брехта - В кн.: Литература и нравственный опыт человека
14. История литературы ФРГ./ Отв. редактор И. М. Фридкин. М. 1980 A. und E. Frenzei. Daten deutscher Dichtung Band 1-2
15. Baumann, B., Oberle B. Deutsche Literatur in Epochen. Max Hueber Verlag, München, 1993.
16. Deutschland erzählt. B.1 -4 - F. am Main, 1991-
17. Glaser, Lemann, Lubos Wege der deutschen Literatur, 7. Auflage; Bayerischer Schulbuch-Verlag, München, 1961.
18. Gössmann W. Deutsche Kulturgeschichte im Grundriss. Max Hueber Verlag, München, 1992.
19. Kulturelles Leben in der Bundesrepublik Deutschland - Inter Nationes, 1989. Kritisches Lexikon zur deutschsprachigen Gegenwartsliteratur, hrsg. Heinz Ludwig Arnold; edition text+kritik GmbH, München, 1978.
20. Lexikon der Weltliteratur, hrsg. Gero von Wilpert; Alfred Kröner Verlag, Stuttgart, 1963.
21. Moderne Literatur verstehen.- Studienreihe Deutsch als Fremdsprache. Max Hueber Verlag, München, 1994.
22. Pochlatko, H. u.a. Einführung in die Literatur des deutschen Sprachraumes. T.2-3, Wilhelm Braumüller, Wien, 1985.

Допоміжна

1. Dürrenmatt, Friedrich. Der Richter und sein Henker. - Leipzig: Reclam Verlag, 1971.-99 .

2. Frisch, Max. Homo faber. - Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1977. - 283 S.; Montauk. - Frankfurt am Main: suhrkamp taschenbuch, 1993. - 207 S.
3. Kaschnitz, Maria-Luise. Kurzgeschichten und Erzählungen. // Erzählbände "Das dicke Kind und andere Erzählungen", "Lange Schatten", "Ferngespräche"; Romane "Steht noch dahin", "Das Haus der Kindheit", "Tage, Tage, Jahre" u.a. - Verschiedene Ausgaben.
4. Kästner, Erich. Emil und die Detektive. Das fliegende Klassenzimmer. Das doppelte Lottchen. Der kleine Grenzverkehr. - Verschiedene Ausgaben.
5. Kästner, Erich. Als ich ein kleiner Junge war. - Verschiedene Ausgaben.
6. Lebert, Benjamin. Crazy. - Köln: Kiepenheuer & Witsch, 1999. - 175 S.
7. Noll, Dieter. Die Abenteuer des Werner Holt. - Berlin und Weimar: Aufbau Verlag, 1965.-544 S.
8. Nöstlinger, Christine. Der Denker greift ein.-Wien: Deutscher Taschenbuchverlag, 1995.- 91 S.; Erzählungen (Stundenplan. Nagle einen Pudding an die Wand. Wir pfeifen auf den Gurkenkönig u.a.). - Wien: Deutscher Taschenbuchverlag, 1995.
9. Rusch, Claudia. Meine freie Deutsche Jugend. - Frankfurt am Main: S.J ischer Verlag, 2003.-157 S.
10. Böll, Heinrich. Gesammelte Erzählungen. - Köln: Verlag Kiepenheuer & Witsch, 11. 1981.
12. Bordini, Wolfgang. Kurzgeschichten und Erzählungen.// Borcherts Werke. - M.: Progress, 1970.-255 S.
13. Brecht, Bertold. Leben des Galilei. - Verschiedene Ausgaben.
14. Canetti, Elias. Die gerettete Zunge. Geschichte einer Jugend. — Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuch Verlag, 1995.
15. Dürrenmatt, Friedrich. Der Besuch der alten Dame. Eine tragische Komödie. Neufassung 1980.-Zürich: Diogenes, 1998.- 155 S.
16. Dürrenmatt, Friedrich. Meistererzählungen.-Zürich: Diogenes Taschenbuch, 1992.- 293 S.
17. Hackl, Erich. Materialien zu Abschied von Sidonie. -Zürich: Diogenes Verlag, 2000.
18. Lenz, Siegfried. Zeit der Schuldlosen. - Verschiedene Ausgaben.
19. Mann, Thomas. Das Wunderkind. - Verschiedene Ausgaben.
20. Nöstlinger, Christine.Die feuerrote Friederike. - Wien: Dachsverlag GmbH, 1995.
21. Österreichische Erzählungen des 20. Jahrhunderts. - München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 1987.
22. Rinser, Luise. Geschichten aus der Löwengrube. - Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuch Verlag, 1992.- 163 S.
23. Schopenhauer, Johanna. Gabriele.-München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 1985.
24. Timm, Uwe. Johannisnacht. - München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 1998. - 245
25. S.; Die Entdeckung der Carywurst.
26. Widmer, Urs. Schweizer Geschichten. -Zürich: Diogenes Verlag, 1978. - 164 S.
27. Zweig, Stefan. Schachnovelle. - Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuch Verlag, 28. -95 S.

29. Andersch, A.: Sansibar oder der letzte Grund.-Zürich: Diogenes Verlag AG, 1970.
30. Bachmann, Ingeborg. Erzählungen. - Verschiedene Ausgaben.
31. Brecht, Bertold. Mutter Courage und ihre Kinder. Furcht und Elend des dritten Reiches. - Verschiedene Ausgaben.
32. Böll, Heinrich. Wo warst du, Adam? Und sagte kein einziges Wort. Haus ohne Hüter.
33. Verschiedene Ausgaben.
34. Bordini, Wolfgang. Draußen vor der Tür. - Verschiedene Ausgaben.
35. Brecht, Bertold. Die Dreigroschenoper. - Verschiedene Ausgaben.
36. de Bruyn, Günter. Eine Jugend in Berlin.- Frankfurt am Main: S.Fischer Verlag, 1992.-380 S.
37. Dürrenmatt, Friedrich. Das Versprechen. - München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 1993; Der Verdacht. - Zürich: Diogenes Verlag, 1986; Die Physiker. - Zürich: Diogenes Verlag, 1998.
38. Ende, Michael: Momo. - Verschiedene Ausgaben.
39. Heim, Peter. Vergessen kannst du nie. - München: Wilhelm Goldmann Verlag, 1982.
40. Hohler, Franz. Der Granitblock im Kino. - Frankfurt am Main: Luchterhand Literaturverlag, 1981.; Ein eigenartiger Tag. Lesebuch. - Frankfurt am Main: Luchterhand Literaturverlag, 1979.
41. Keller, Gottfried. Romeo und Julia auf dem Dorfe. - Frankfurt am Main: Verlag Moritz Diesterweg, 1974.
42. Lenz, Siegfried. Deutschstunde. - Berlin, Weimar: Aufbau, 1979.
43. Mann, Thomas. Erzählungen (Vision. Gefallen. Tonio Kroger. Der Tod in Venedig. Mario und der Zauberer. Tristan u.a.). - Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuch Verlag, 1975.-399 S.
44. Remarque, Erich Maria. Im Westen nichts Neues. Drei Kameraden. Der Weg zurück. Zeit zu leben und Zeit zu sterben. Der Himmel kennt keine Günstlinge. - Verschiedene Ausgaben.
45. Rinser, Luise. Geh fort, wenn du kannst. - Frankfurt am Main: S.Fischer Verlag, 46. -160 S.
47. Schiink, Bernhard. Der Vorleser. - Zürich: Diogenes Verlag, 1995.
48. Steiner, Jörg. Ein Messer für den ehrlichen Finder. - Ölten und Freiburg: suhrkamp taschenbuch, 1980.- 194 S.
49. Süskind Patrick. Das Parfüm.-Zürich: Diogenes Verlag, 1994/
50. Walser, Martin. Halbzeit. Das Einhorn. Der Sturz. Ein fliehendes Pferd. Verteidigung der Kindheit. (Ein fliehendes Pferd - Suhrkamp Verlag Frankfurt am Main, 1978).
51. Wolf, Christa. Unter den Linden. Der geteilte Himmel. Was bleibt. - Verschiedene Ausgaben.
52. Zweig, Stefan. Novellen.-Frankfurt am Main: Fischer Taschenbuch Verlag GmbH, 53. 1993.
54. Böll, Heinrich. Gruppenbild mit Dame. - Verschiedene Ausgaben.

55. Dorst, Tankred. Dramen. (Die Villa. Heinrich oder die Schmerzen. Ferdinando Krapp hat mir einen Brief geschrieben. Herr Paul. Die Schattenlinie. Harrys Kopf.) - Verschiedene Ausgaben.
56. Feuchtwanger, Lion. Wartesaal (Erfolg. Die Geschwister Oppermann. Exil.) - Verschiedene Ausgaben.
57. Frank, Leonhard. Die Räuberbande. - Berlin, Weimar: Aufbau, 1986.
58. Fühmann, Franz. Das Niebelungenlied.-In: ReinekeFuchs, Märchen nach Shakespeare, Das Niebelungenlied. - Rostock: Hinstorff, 1984.
59. Grass, Günter. Die Blechtrommel. Hundejahre. Der Butt. Im Krebsgang. Verschiedene Ausgaben. (Der Butt. - Göttingen: Steidl Verlag, 1993.)
60. Kafka, Franz. Erzählungen. - Leipzig: Reclam, 1983.
61. Kästner, Erich. Fabian. Geschichte eines Moralisten. - Berlin, Weimar: Aufbau, 1979.
62. Mann, Thomas. Buddenbrooks. Verfall einer Familie.- Berlin, Weimar: Aufbau, 1973.